

לימפאדמה וסרטן השד

מהי לימפאדמה?

לימפאדמה זוהי נפיחות הנגרמת בשל תפקוד לקוי של המערכת הלימפטית האחראית על ניקוז הנוזלים הקיימים ברקמה. בסרטן שד, כאשר מערבים בניתוח כריתת בלוטות לימפה מבית השחי, עלולה להתפתח לימפאדמה ביד, בשד או בבית החזה. בהעדר קשריות הלימפה וכתוצאה מהצלקת הניתוחית והידבקויות של הרקמות סביבה, עלולים להצטבר נוזלים והיד עלולה להתנפח. כמו כן, אזור זה רגיש יותר לזיהומים.

מתי מופיעה לימפאדמה?

לימפאדמה עלולה להופיע מיד אחרי הניתוח, חודשים או אפילו שנים לאחר הניתוח. תתכן הופעה של הלימפאדמה אחרי טיפולי הקרנות, ואז היא תלווה לרוב בנוקשות הרקמה המוקרנת. ישנם אירועים היכולים לגרום להופעת הבצקת או להחמרתה (ראה דף מצורף) במקרים מסוימים עשויה הבצקת להעלם ללא טיפול, אולם לרוב היא הולכת וגדלה. בצקת שאינה מטופלת כראוי עלולה להוביל ל**סיבוכים** כמו: זיהומים ביד, שינויים של בעור, הגבלה בתנועה, כאבי גב וצוואר, הפרעה תפקודית ופגיעה באיכות החיים.

מהם סימני הלימפאדמה?

הסימן העיקרי ללימפאדמה הוא נפיחות באזור המנותח ובעיקר ביד בצד המנותח תתכן נפיחות בכל היד או רק בחלקים ממנה. לא תמיד ניתן לראות את הנפיחות בעין לא מקצועית **בשלבם הראשונים**: כאב, כובד או תחושת אי נוחות ביד (או בחלקים ממנה) ללא נפיחות נראית לעין, בהחלט יכולים לשמש כתמרור אזהרה וסימן ברור לצורך בבדיקה מקצועית. בגדים או תכשיטים מתחילים ללחוץ ולהתהדק. הבצקת עדין רכה, ונעלמת במנוחה, או בהרמת הגפה. לרוב הנפיחות והכבדות יתגברו לאורך שעות היום

בשלבם המתקדמים: הנפיחות גדלה ונראית לעין, הבצקת נעשית נוקשה יותר ואינה משתנה במנוחה או בהרמת היד, תתכן הגבלת תנועה של היד והכתף, החמרה בתחושת הכבדות של היד, יתכנו כאבים מפושטים באזור השד, לאורך היד, צוואר ושכמה ויתכנו שינויים בעור.

כיום ידוע שהקפדה על כללים מסוימים ומעקב רפואי מפחיתים את הסיכון לפתח לימפאדמה, ומאפשרים שליטה על הבצקת במידה והופיעה. הבצקת הלימפטית לרוב הינה בעיה כרונית, לכן חשוב מאד לטפל בה וללמוד לשלוט עליה באמצעות טיפול מתאים על מנת לשמור על איכות חיים טובה.

מומלץ לפנות לטיפול לקבלת הדרכה מתאימה ומעקב שיאפשרו מניעת הופעת הבצקת ושמירה על איכות החיים

מה התהליך המקובל בכדי להתחיל טיפול?

- להתייעץ ולהוציא הפנייה לטיפול לימפטי מרופא משפחה/אונקולוג/כירורג.
- להעביר את ההפניה למשרד בקופת החולים על מנת לקבל אישור לטיפולים.
- לקבוע תור אצל פיזיותרפיסט לימפטי מוסמך.

- כל המידע בעלון זה לא מהווה תחליף לייעוץ וטיפול ע"י איש מקצוע.
- רשימה של מטפלים לימפטיים נמצאת באתר העמותה ללימפאדמה.
- לפרטים נוספים באתר העמותה ללימפאדמה: <http://www.ial.org.il>